1847. N°. 104.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 28 DECEMBER.

NATIONALE MILITIE.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*,

Herinnert, bij deze, aan de belanghebbenden:

Vooreerst: dat de manschappen, welke bij de Nationale Militie reeds werkelijk *voor zich zelven*, dienen, en, gedurende het tegenwoordige jaar, of in jaren, hetzelve voorafgaande, (mits, in het *laatste* geval het ontslag, te dier tijd, ook is aangevraagd, doch zonder gevolg heeft moeten blijven) overeenkomstig de art. 91 en 94 der wet van 8 Januarij 1817 en de deswege gemaakte latere bepalingen, hetzij *door het overlijden van eenen Vader of Stiefvader, of wel Moeder, of Stiefmoeder, Weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der Ouders, of, eindelijk, door het overlijden van eenen broeder of van broeders*, regt op vrijstelling hebben verkregen, en diensvolgens, hun ontslag zullen verlangen, hetzelve kunnen bekomen.

Ten tweeden: dat zij, die in dat geval verkeeren, zich daartoe, *vóór den 5 Januarij* van het volgende jaar, in geschrifte, moeten adresseren aan het Bestuur der Stad of Grietenij, voor welke zij in dienst zijn getreden, en dat hiertoe ook derzelver Ouders, Voogden, Curators en Gemagtigden bevoegd zijn.

Ten derden: dat bij de adressen of aanvragen om ontslag, moeten worden overgelegd de noodige bewijzen, ingerigt volgens de voorschriften, die daarvan bij de wetten op de Nationale Militie gegeven zijn.

Ten vierden: dat van alle adressen of aanvragen om ontslag, welke niet vóór den gestelden tijd ingekomen zijn, maar later ontvangen worden, of waarvan de bewijsstukken niet in behoorlijke orde bevonden zijn, voor het loopende jaar geen gebruik kan worden gemaakt en het ontslag, voor dat jaar dus, ook *niet* verleend zal worden.

Ten vijfden: dat verder alle Ingezetenen, die, *op den eersten Januarij aanstaande*, hun *negentiende* jaar zijn ingetreden, na daartoe, bij Publicatie, door het Plaatselijk-Bestuur, te zijn opgeroepen, *zich vóór den 20 van gezegde maand Januarij*, DUS UITERLIJK OP DEN NEGENTIENDEN DIER MAAND, tot de loting moeten doen inschrijven, wel te verstaan alléén die jongelingen, welke in den jare 1829 geboren en dus op den 1 Januarij 1848 in hun *negentiende* jaar getreden zijn, welke de *eerste* klasse uitmaken.

Ten zesden: dat het woord *Ingezetenen*, hierboven genoemd, al degenen omvat, welke hun verblijf of de zetel van hun vermogen, binnen het Koningrijk gevestigd hebben, en dat dus ook, in zoo verre de *vreemdelingen*, even als de inboorlingen, aan de dienst der Nationale Militie onderworpen zijn.

Ten zevenden: dat almede diegenen, welke hun verblijf binnen het Rijk zijn komen te vestigen en als INGEZETENEN beschouwd moeten worden, zich insgelijks, voor zoo verre zij nog in de jaren der Militie vallen en hun 23ste jaar, *op den 1 Januarij e. k.*, alzoo nog niet volbragt zullen hebben, *vóór den twintigsten*, EN DUS UITERLIJK OP DEN NEGENTIENDEN *dier maand*, ter inschrijving moeten aangeven in dat Register, waartoe zij, volgens hunne jaren, behooren, ten einde voor hunne klasse na te loten.

Ten achtsten: dat van de voorzeide inschrijving geen der bedoelde jongelingen uitgezonderd is, maar dat een ieder van hen, *zonder eenig onderscheid*, en dus ook zij, die zich reeds in *militaire* dienst bevinden, alsmede alle anderen, die, om welke redenen dan ook, wettige gronden tot vrijstelling zouden mogen hebben, zich aan het Bestuur der Stad of Grietenij, tot welke zij, volgens de Wet voor de *Militie* behooren, ter inschrijving moeten aangeven op de dagen en uren, die daarvoor door het Plaatselijk Bestuur, bepaald en bekend gemaakt zullen worden, en dat die aangave, bij afwezigheid der jongelingen zelve, door hunne Ouders, Voogden of die over hen gesteld zijn, moet geschieden.

Ten negenden: dat de *wettige* woonplaats of het domicilie voor de inschrijving, hierboven vermeld, is:

a. voor *gehuwden* de plaats, alwaar zij hun bestaan hebben, waarvoor, in twijfelachtige gevallen, gehouden wordt de plaats, alwaar de gehuwden, op den 1 Januarij van elk jaar, tot de uitoefening van eenig beroep, patent hebben bekomen, of wel voor het middel van het personeel en mobilair beschreven zijn, en, voor zoo verre zij daarin niet beschreven zijn, noch patent hebben bekomen, de plaats, alwaar zij zich bevinden.

b. voor *ongehuwden* de woonplaats der ouders, en, bij overlijden van beiden, die van den eerstbenoemden voogd, voor zoo verre, namelijk, de volgende bepalingen daarin geene uitzondering zullen maken.

c. *voor hen, die door hunnen Vader, Moeder, Voogd of Curator achtergelaten zijn, en geen bestaan hebben*, de plaats, alwaar hunne Ouders, eerst in rang benoemden Voogd of Curator, het laatst gewoond hebben, of wanneer die plaats niet bekend, of buiten het Rijk mogt gelegen zijn, die plaats, alwaar zoodanige achtergelatenen zich bevinden.

d. *voor diegenen, welke geene Ouders, Voogden, Curators, of een eigen bestaan hebben*, de plaats alwaar zij zich ophouden.

e. *voor de gealimenteerden, of de kinderen in Godshuizen en liefdadige Gestichten*, ONVERSCHILLIG OF DEZELVE AL DAN NIET, OUDERS, OF VOOGDEN HEBBEN, die plaats, alwaar de Godshuizen, of de Besturen, welke de alimentatie bekostigen, *gevestigd* zijn.

f. voor hen, wier Ouders *van elders* worden gealimenteerd *onverschillig of zij zelve in de alimentatie* AL DAN NIET *deelen*, insgelijks die plaats, alwaar de armen administratie, door welke de alimentatie, of ondersteuning, aan de Ouders, of derzelver huisgezinnen geschiedt, elders gevestigd moge wezen, WANNEER DE JONGELINGEN, NAMELIJK BIJ HUNNE OUDERS INWONEN, of, zoo dit het geval niet mogt zijn, de woonplaats der Ouders.

g. *voor diegenen, wier Ouders geen bekend domicilie hebben*, de plaats, alwaar zij zich bevinden, en, eindelijk,

h. voor de zoodanigen, *welke* AFZONDERLIJK *en* NIET *te gelijk met hunne Ouders, of naastbestaanden, bij welke zij bevorens inwoonden, door sommige Godshuizen, of Armbestuurders, ten hunnen koste, in de Coloniën der Maatschappij van Weldadigheid zijn uitbesteed, gelijk mede voor die personen, welke, voor rekening van andere Gemeenten, in de Bedelaars Gestichten dier Maatschappij geplaatst zijn, met inbegrip van de zoogenaamde, in den omtrek der Kindergestichten derzelfde Maatschappij gehuisvestte, Bedelaars-huisgezinnen*, die Gemeente, onder welke de Godshuizen, of Besturen, door welke de kosten van verpleging bestreden worden, behooren.

Ten tienden: dat elk jongman, welke verzuimt zich *vóór den 20 Januarij*, en ALZOO UITERLIJK OP DEN NEGENTIENDEN VAN DIE MAAND, te doen inschrijven, of voor wien daartoe, *uiterlijk* op *laatstgenoemden dag* geene aangave gedaan wordt, al nog zal worden ingeschreven aan het einde van het Register, doch dat hij tevens, voor dat verzuim, zal worden verwezen tot eene boete van niet minder dan *vijf gulden*, en niet te bovengaande de som van *honderd gulden*, of, ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis *van vier dagen tot zes weken.*

Ten elfden: dat echter de zoodanigen, die zich ook *vóór den 28 Januarij* en mitsdien op den ZEVEN EN TWINTIGSTEN van die maand nog niet hebben laten inschrijven, dadelijk gearresteerd en naar de Hoofdplaats der Provincie overgebragt zullen worden, ten einde, wanneer zij niet bevonden worden door ziekte, of ligchaamsgebreken, voor de militaire dienst ongeschikt te zijn, dadelijk aan den Provincialen Commandant ter inlijving als niet ingeschrevenen, te worden overgegeven, in mindering van het Contingent der Gemeente, tot welke zij behooren, om, als zoodanig, *vijf volle jaren* uit te dienen, zonder in het groot verlof te mogen deelen.

Ten twaalfden: dat, derhalve, aan de niet aangave ter inschrijving, *vóór den 28 Januarij*, dus uiterlijk op den ZEVEN EN TWINTIGSTEN van die maand, tevens verbonden is het verlies van zoodanige vrijstelling van de dienst der Militie, waarop een niet ingeschrevene, vóór dien tijd, *vóór altijd*, of *voor een jaar*, anders dan om ziekte, of ligchaamsgebreken, aanspraak zoude hebben kunnen maken, bijaldien hij aan zijne verpligting had voldaan, en dat ook geene eigene aangave, *na* dien tijd, eenige verschooning kan aanbrengen.

Ten dertienden: dat de evengezegde niet ingeschrevene en ingelijfd wordende personen, daarenboven, verwezen zullen worden tot het DUBBELD der boete, of straffe, hiervoren vermeld; tenzij zij voldoende bewijzen, dat zij in het jaar, waarin de inschrijving verzuimd is, eene wettige reden tot vrijstelling zouden hebben kunnen doen gelden, wanneer zij *zonder* boete zullen worden ingelijfd.

Ten veertienden: dat ook de Ouders, Voogden, Regenten, of Directeuren van Godshuizen en Armbesturen, bij de Wet verpligt worden hunne kinderen of pupillen, in persoon, of door iemand, daartoe schriftelijk gemagtigd, te doen inschrijven, en dat zij, daarin nalatig blijvende, verbeuren zullen de boeten, daarop, bij de Wet bepaald, zijnde niet minder dan *vijf en twintig* en niet meer dan *honderd gulden*, of, volstrekt onvermogend zijnde, gestraft zullen worden met eene gevangenis van *een* tot *twee maanden*, onverminderd de nasporingen naar de dienstpligtigen, even als ten aanzien van de deserteurs van het krijgsvolk van den Staat gebruikelijk is.

Wordende dien ten gevolge, elk en een iegelijk, die zulks aangaat, ten nadrukkelijksten aangemaand en gewaarschuwd aan zijne verpligtingen ten aanzien der Nationale Militie *op zijn tijd* en getrouwelijk te voldoen, ter voorkoming der onaangename en nadeelige gevolgen, welke door het ten achteren of in gebreke blijven in de *tijdige* voldoening aan die verpligtigen ontstaan; terwijl, eindelijk, alle Ouders, Voogden, Regenten enz., hierbij betrokken, expresselijk nog worden aangemaand om, ook van hunne zijde, voor de *tijdige* inschrijving van hunne kinderen, pupillen enz. en, in het bijzonder, van hen, die, door afwezigheid of om andere redenen, zich zelven niet zullen kunnen aanmelden, zorg te dragen, en om zich niet te spoedig en op te losse gronden overtuigd te houden, dat zij aan de inschrijving en loting voor de Nationale Militie nog niet onderworpen zijn, maar om zich, zelf bij de minste twijfeling omtrent hunnen juisten onderdom, van denzelven, *hetgeen in* HET ALGEMEEN, *zeer is aan te raden*, te verzekeren door het doen nazien van de Registers van den Burgerlijken Stand, als alléén als *wettige* bewijzen van den ouderdom kunnende worden aangemerkt, ten einde, langs dien weg, voor te komen, dat zij zelve in geene boete, of straffe, vervallen, en dat hunne kinderen, pupillen enz., die zich, ook in dezen, en, niet zonder grond, op hunne Ouders, of die over hen gesteld zijn verlaten, insgelijks niet geboet, of gestraft, en, als niet ingeschrevenen, of later, als niet *op zijn tijd* ingeschreven geweest zijnde en medegeloot hebbende, behandeld behoeven te worden.

Leeuwarden, den 14 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*,

Brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat in het belang van de betrokken ingezetenen van dit gewest, met den aanvang van het jaar 1848, eenige verbeteringen in het Postwezen in deze Provincie zullen worden daargesteld, welke bestaan in de oprigting

1°. van eenen dagelijkschen Rijksbodenloop van het *B schkuis* aan den Straatweg bij *Hardegarijp* over *Bergum* naar *Dragten*.

2°. van eenen Bodenloop van *Leeuwarden* op *Irnsum*, in verband met de aankomst van den *Meppelder Post*, en

3°. van eene dubbele Postrit tusschen *Irnsum* en *Sneek*.

Leeuwarden, den 22 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 24 December 1847, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 11,83.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood*	- 192,00.
Van de Rogge per last, voor het *Zwitserschbrood*	- 192,00.

Leeuwarden, den 24 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

NOTIFICATIE.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*,

Gezien de missive van Zijne Excellentie den Opperhoutvester, van den 14 December 1847, no. 28, aangaande de sluiting der groote Jagt;

Gelet op de deliberatien van Heeren Gedeputeerde Staten omtrent dit onderwerp;

Brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat, achtervolgens de bepaling door Zijne Excellentie den Opperhoutvester voornoemd, met overleg der Provinciale Staten, vastgesteld, de groote Jagt op den 31 December 1847, met zonsondergang, zal zijn gesloten.

En opdat deze kome ter kennis van een iegelijk die daarbij eenig belang heeft, zal dezelve, op de gebruikelijke wijze, in deze Provincie, worden afgekondigd en aangeplakt.

Leeuwarden, den 25 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van *Vriesland*,

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op Donderdag den 30 December 1847, des voormiddags ten 11 ure, aan de Schuur van den Landbouwer *Hendrik Pieters Jongsma* te *Friens*, in het openbaar zal worden verkocht:

HET VLEESCH, SMEER EN DE INTAST VAN DE RUNDEREN,

welke ter oorzake van het ontstaan der Longziekte op den Stal van dien Landbouwer zullen worden afgemaakt, en welke bij de lijkopening door den daartoe gecommitteerden Veearts VOLKOMEN GEZOND, zullen worden bevonden; — dat de verkoop zal plaats hebben, wat betreft het vleesch bij vierde gedeelte eener koe, — wat betreft het Smeer bij hoeveelheden van tien Nederlandsche ponden, tegen dadelijke betaling, ten overstaan van den Deurwaarder bij het kantongeregt te *Rauwerd*, en ALLES onder toezigt van het Grietenij-Bestuur van *Idaarderadeel*, en verder op de bij verkoopen van roerende goederen gebruikelijke voorwaarden.

Leeuwarden, den 27 December 1847.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 21 *December* De snelle en uitgebreide ontwikkeling der spoorwegen in Noord-Duitschland, schijnt in de zuid-duitsche handelsteden ernstige bezorgdheid te baren, wegens het nadeel dat hieruit voor dezelve ontstaan kan, bij gemis van even volledige en te zamenhangende wegen van verkeer. Deze bedenkingen hebben aanleiding gegeven tot eene bijeenkomst, dezer dagen door een groot aantal badensche ingezetenen te Mannheim gehouden, met het oogmerk middelen te beramen, om in dit gemis te voorzien. Nadat de heeren *Grohe*, *von Struve*, *Hecker* en *Hoff* met klem van redenen betoogd hadden, dat hierbij niet alleen groote handelsbelangen, maar ook staatkundige op het spel stonden, en dat bij gevolg de vertegenwoordigers der natie bevoegd waren zich

daarvoor in de bres te stellen, heeft de vergadering besloten aan de tweede kamer desaangaande eene memorie in te leveren, houdende verzoek, deze vraag in ernstige overweging te nemen, en de aandacht der regering op dezelve te vestigen.

Van den 23sten. De berigten uit Zwitserland melden, dat men daar te lande thans ernstig bedacht is op de instelling van eene algemeene universiteit voor het Eedgenootschap, en dat men het er voorhoudt, dat de tegenwoordige tijdsomstandigheden allezins geschikt zijn, om eene dergelijke inrigting op goede gronden te vestigen.

De generaal *Dufour* blijft vooreerst in Bern, en de troepen, welke men onder de wapenen wil houden, zijn tot 30,000 man verminderd. De Landdag zal, zonder onvoorziene voorvallen, zijne beraadslagingen opschorten tot al de afgevaardigden uit de zeven kantons zullen zijn aangekomen. Een aantal jonge officieren uit Duitschland, Frankrijk en Italie hebben den genoemden generaal hunne diensten aangeboden, maar zijn beleefdelijk daarvoor bedankt.

ENGELAND.

LONDEN, *den 22 December.* In *the Morning Chronicle* vindt men een uittreksel uit eenen brief van Parijs, van den 20 dezer, aan eenen heer gerigt, wiens stand en karakter in de maatschappij vrij aanzienlijk zijn, en waarin gemeldt wordt, dat *Louis Philippe* onlangs, te midden zijner familie, den wensch heeft te kennen gegeven, om ten gunste van den graaf van Parijs te abdiceeren, opdat de hertog *van Nemours* van zijne ondervinding voordeel moge trekken, bij den aanvang van zijne moeijelijke taak, en opdat de Koning, bij zijn leven, zien moge, op welke wijze een regentschap in Frankrijk zal worden opgenomen. Eene andere rede, waarschijnlijk van groot belang, is, om een einde te maken aan de intrigues der hertogin *van Orleans*, die, door eene magtige partij ondersteund, geneigd is om bij den troons-afstand van den Koning, hare eischen op het regentschap te doen gelden.

Men zegt dat de heer *Thiers* een van hare meest getrouwe aanhangers is. De hertog *van Nemours*, zoowel als zijne broeders, zijn niet gunstig gestemd voor de abdicatie van hunnen vader, en dit is de eenige oorzaak, welke verhinderen kan dat dit zou plaats grijpen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 20 December.* Volgens een dagblad van Marseille, heeft de aldaar van Corfu gearriveerde stoomboot *Flamer* de tijding van een opstand in Griekenland aangebragt. Te Patras vocht het volk met de troepen; de Gouverneur was door de insurgenten gevangen genomen. Er waren vele dooden en gekwetsten. *Grivas* zou aan het hoofd van den opstand zijn.

— Een insgelijks te Marseille van Malta aangebragt berigt zegt, dat ook te Tripoli een opstand is uitgebroken. Den 28 November was het geheele land in openbare rebellie tegen den Pacha, en daar deze geene troepen had om die te dempen, had hij om hulp bij den Sultan aangevraagd.

De opstandelingen waren grootendeels bijna wilde volksstammen, door eenige Albanezen bijgestaan; men voegt er bij, doch zonder genoegzame zekerheid, dat een der zonen van den Bey van Bengasi zich aan het hoofd des opstands bevindt. Al de Europeanen verkeerden in den grootsten angst, naardien er geen enkel oorlogschip in de haven was, om hen te beschermen. Zoo groot was de verwarring, dat de zoon van den Engelschen consul, sir *Th. Read*, te midden der stad slagen had ontvangen, zonder dat men de boosdoeners heeft kunnen vatten.

— Volgens brieven van een ingeneur is men thans werkelijk aan de afmetingen en het beramen der plannen bezig, die de sedert lang voorgenomene doorsnijding der landengte van Suez vooraf moeten gaan, en bestaat alle hoop dat deze gewigtige onderneming wèl zal slagen.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM, *den 24 December.* Gisteren overleed alhier ter stede, in den ouderdom van bijna 77 jaren, de heer *François Mingaud*, in leven oudkapitein bij de fransche armée, welke door zijne bijzondere ervarenheid in het billardspel, eene uitgestrekte vermaardheid verwierf. Hij aanschouwde in den jare 1771 te Veauvert, in het zuiden van Frankrijk, het eerste levenslicht, en trad reeds in vroege jeugd in de krijgsdienst, waarin hij het tot den bovenvermelden rang van kapitein bragt. Hij woonde verscheidene veldtogten bij en werd herhaaldelijk gewond. Zekere kwetsuur, die hij in een bloedig gevecht ontving, gaf aanleiding tot de ontdekking, die aan zijn naam zulk eene groote vermaardheid geschonken heeft. Hij wandelde namelijk, gesteund door eene kruk (die hem door zijne wond noodig was), en bemerkte, toen hij na de wandeling met dezelve op een billard een bal beproefde voort te stooten, dat hij er eene terugwerkende kracht op denzelven mede kon uitoefenen, ten gevolge van een veerkrachtig stukje klei, dat zich onder aan het krukje gehecht had; in 1798 werd hij in de fransche staatsgevangenis gevoerd en tien jaren lang in hechtenis gehouden; in die gevangenschap verwierf hij zich eene groote behendigheid in deze door hem uitgevondene nieuwe manier van billard-spelen. De queue, naar dat model gemaakt, werd van voren met leder bekleed, welke nieuwe inrigting, zoo als algemeen bekend is, den naam van *pommerans* kreeg.

Na de restauratie begaf hij zich naar Nederland en sleet daar zijne overige levensdagen.

Opmerkelijk en vermeldenswaardig tevens is het, dat de heer *Migaud nooit* voor geld of om geld het billardspel, waarin hij zoo onvergelijkelijk bekwaam was, heeft willen spelen.

HAARLEM, *den 24 December.* De leden van *Teylers Godgeleerd Genootschap*, die op de voor 1846 voorgestelde vraag geene antwoorden hebben ontvangen, hebben in hunne vergadering van 12 November 1847 besloten, de onbeantwoord gebleven prijsvraag nogmaals uit te schrijven. Zij luidt als volgt:

»Welk is het begrip van het *Testimonium Spiritus Sancti* voor de waarheid der Christelijke Openbaring, zoo als dit door de oudere godgeleerden is voorgesteld en door lateren is gewijzigd? In hoeverre bestaat er overeenkomst en verschil tusschen dit begrip en de leer van sommige nieuweren, als zij een inwendig gevoel, of bewustzijn, of welke benaming zij anders daarvoor mogen bezigen, als beslissend bewijs voor die waarheid aannemen? Wat heeft men te oordeelen over het gegronde van deze beide begrippen? En welke plaats moet in de Christelijke Apologetiek? aan dit bewijs, in betrekking tot andere bewijzen, ter handhaving van genoemde waarheid toegekend worden?"

Het Genootschap heeft tevens besloten, de volgende nieuwe prijsvraag ter beantwoording voor te stellen:

»Het is bekend, dat de zoogenaamde Tübingsche godgeleerde school, bij haren aanval op het Christendom, hare kracht inzonderheid ontleent van een volstrekt verschil, dat volgens haar beweren, bestaat tusschen de leer en de rigting van den apostel *Paulus*, en tusschen die van de overige apostelen, gelijk mede van de geschiedenis, welke zij meent te kunnen aanwijzen, zoo van den worstelstrijd tusschen de twee daaruit ontstane partijen, als van derzelver eindelijke verzoening en onderlinge overeenbrenging. Tevens schijnt het onbetwistbaar, dat men de eigenaardigheid van den apostel *Paulus*, in tegenstelling met de overige apostelen, en het bijzondere van de gemeenten uit de Heidenen, door hem gesticht, in onderscheiding van de gemeenten uit de Joden, door de overige apostelen vergaderd, vroeger te weinig opgemerkt en althans erkend heeft, zoodat het te vreezen staat, dat ook hier de oude ervaring zich bij velen hernieuwen zal, t. w. dat men meer, dan behoort, moet toegeven, omdat men vroeger meer, dan noodig was, heeft vastgehouden. — *Teylers Godgeleerd Genootschap*, overtuigd, dat ook in dezen de waarheid alleen door een onderzoek kan worden gekend, dat onpartijdig, naauwkeurig, uitsluitend op haar gerigt, en daardoor werkelijk vrijgemaakt heeten mag, en evenzeer verzekerd, dat de kennis der waarheid nooit op iets anders kan uitloopen, dan op de verdediging en bevestiging van de goede zaak des evangelies, heeft besloten, met eene geringe wijziging eener prijsvraag, reeds in 1839 uitgeschreven, doch toen onbeantwoord gebleven, het volgende aan binnen- en buitenlandsche godgeleerden, tot onderzoek voor te stellen:

Vooreerst: »Waarin bestond het evangelie, hetwelk door *Paulus* gepredikt werd, hetwelk hij *zijn* evangelie, en met nadruk en bij uitsluiting *het* evangelie noemde, en waarom hij door zoo vele Christenen uit de Joden aangevallen en verworpen werd? Was het innerlijk en wezenlijk onderscheiden van datgene, hetwelk door de overige apostelen tot dusver verkondigd was? Kan men daarentegen alle verschil loochenen? Zoo neen: waarin bestond het verschil? waarin de overeenkomst?

Ten andere: »Welke was de ware stand en de onderlinge betrekking van die twee kerkgemeenschappen, welke, aan de eene zijde door de overige apostelen uit de Joden, aan de andere zijde door Paulus uit de Heidenen verzameld en bestuurd, in de apostolische tijden nevens, of tegenover elkander bestonden? Hoe was bij elke van haar het kerkbestuur ingerigt? Welk verschil bestond bij haar, ten aanzien der godsdienstpleatigheden en gebruiken en de geheele inrigting, zoo van het kerkelijk als van het huiselijk en maatschappelijk leven, en het verkeer met niet Christenen? Aan welke van beide kerken werd [illegible] elke van haar een tijdelijk (*interimistisch*) bestaan, of omgekeerd, de eindelijke algemeene heerschappij, bepaaldelijk na de verwachte verschijning des Heeren, toegekend?

Eindelijk: »Welken invloed heeft de kerk uit de Joden, gedurende [illegible] haar bestaan, zoo door voorbeeld, als door tegenwerking, op die uit de Heidenen, ten opzigte van de leer en de instellingen gehad? En welke is de geschiedenis van hare verdwijning?

»Men verwacht, dat in dit geheele onderzoek niet *promiscue* uit brieven van Paulus en uit de handelingen der apostelen geciteerd zal worden.»

De prijs voor het best en voldoend gekeurd antwoord op ieder van deze vragen is één gouden eerepenning, op den stempel des genootschaps geslagen, ter innerlijke waarde van vier honderd gulden.

De verhandelingen moeten in het Nederduitsch, Latijn, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch, met eene *Nederduitsche letter*, goed en leesbaar geschreven zijn *door eene andere hand dan die van den opsteller.* Ook moeten zij vóór den bepaalden tijd *in haar geheel* worden ingezonden, zullende geene antwoorden, waaraan eenig gedeelte ontbreekt bij de inlevering, tot het dingen naar den gemelden eereprijs worden toegelaten. De tijd der inzending van de antwoorden wordt gesteld vóór of op den eersten Januarij 1849, opdat zij vóór den eersten December van genoemd jaar kunnen beoordeeld worden. Alle ingezonden stukken blijven het eigendom des genootschaps, dat de bekroonde met of zonder vertaling in zijne werken opneemt, zonder dat de schrijvers anders dan met toestemming der stichting, die mogen uitgeven. Ook behoudt het genootschap aan zich het regt, om van de niet bekroonde stukken zoodanig gebruik te maken, als het raadzaam zal oordeelen, hetzij zonder of met vermelding van den naam des schrijvers, in het laatste geval echter niet zonder zijne toestemming. Ook worden geene afschriften der niet bekroonde stukken aan de inzenders verleend, dan ten hunnen koste. De in te zenden antwoorden moeten, zonder naam en alleen met eene spreuk onderteekend en vergezeld van een verzegeld briefje, dezelfde spreuk ten opschrift voerende, en van binnen des schrijvers naam en woonplaats behelzende, gezonden worden aan het fundatiehuis van wijlen den heer *P. Teijler van der Hulst*, te Haarlem.

LEEUWARDEN, *den 27 December.* Op den 28 dezer heeft alhier in het logement *de Phœnix* de eerste vergadering der vereeniging van Vriesche geneeskundigen plaats gehad. Na het verslag van het voorloopig bestuur, zijn de concept-wetten nagezien en geconstateerd, daarop eenige voorstellen behandeld, en ten laatsten het nieuw bestuur benoemd, waarbij de heeren: Dr. *Galama* van Sneek, tot President, Dr. *Taapkens*, tot Vice-President, Dr. *Ledder*, tot Secretaris, Chir. *Metz*, tot Medebestuurder en Dr. *Schreuder*, tot Penningmeester zijn benoemd. Niettegenstaande de ongunstige gesteldheid van het weer en het barre saizoen, getuigde de opkomst van vele, eenige uren buiten de stad woonachtige leden, van de belangstelling in deze nieuw opgerigtte vereeniging.

— Dezer dagen zijn bij het hier ter stede bestaande Natuurkundig Genootschap, uit Parijs ontvangen eenige deelen van het beroemde kunst-cadaver van dr. *Auzoux*; enkele derzelve in natuurlijke grootte toonen de deelen des menschelijken ligchaams aan, die hoogst moeijelijk zijn daar te stellen, terwijl andere in zeer vergrootte afmetingen de organen aanduiden, die om derzelver klein- en fijnheid bijna niet voor het ontleedmes toegankelijk schijnen te zijn, en hier duidelijk voor oogen worden gesteld. Men bewondert in alles de treffende gelijkheid met de natuur.

— Op den 23 dezer is bij de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt een geheel kunst-cadaver ontvangen, dat tot in de kleinste stukken uit elkander kan worden genomen. Wij vleijen ons om later in de gelegenheid te worden gesteld, eene beschrijving dezer kunstgewrochten te kunnen leveren.

— Bij besluit van den 19 dezer, no. 26, heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan mr. *J. Burmania van Andringa de Kempenaer*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslag te verleenen als grietman der grietenij Doniawerstal.

— Bij besluit van den 20 December jl., no. 78, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen:

Tot dijksgedeputeerde in het dijksbestuur der vijf deelen zeedijken binnendijks, de heer *S. H. Westerveld* te Dronrijp, en tot dijksgedeputeerde in het dijksbestuur der vijf deelenzeedijken buitendijks de heer *H. B. van der Haer* te Pietersbierum.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 21 December 1847, no. 77, is benoemd tot plaatsvervanger van den kantonregter te Dockum, *P. van Steenwijk.*

— Bij besluit van den 21 December 1847, no. 79, heeft Z. M. benoemd tot president der arrondissements-regtbank te Heerenveen, mr. *G. R. Nauta*, thans regter in dezelve regtbank, en zulks ter vervanging van mr. *U. A. Everts*, benoemd tot lid van het provinciaal geregtshof van Vriesland.

— Z. M. heeft goedgekeurd het door de Alg. Herv. Sijnode den 23 Julij jl. vastgestelde herziene *Reglement op het godsdienstig onderwijs in de Nederl. Herv. Kerk.*

— De Hooge Raad, burgerlijke kamer, heeft heden uitspraak gedaan in de zaak waarvan vroeger melding is gemaakt, en waarbij het de vraag geldt, of de wet van 16 November 1814, en meer bijzonder de art. 11 en 12 dier wet, waarbij verboden wordt het aanleggen van nieuwe gebouwen binnen de 300 roeden van de vestingen der eerste en tweede klassen, zonder verlof van het Departement van Oorlog, ook van toepassing zijn op vestingen *na* 1814 tot stand gebragt. De Hooge Raad heeft, overeenkomstig de conclussie van den Procureur-Generaal, beslist, dat uit de gemelde bepalingen, uit hare woorden en uit het verband met andere voorschriften derzelfde wet duidelijk blijkt, dat zij alleen van toepassing zijn op *destijds* (dat is in 1814) bestaande vestingen, en alzoo niet van toepassing kunnen worden verklaard op later aangelegd wordende vestingen. Mitsdien heeft de Hooge Raad vernietigd het arrest van het Hof in Zeeland, den 12 Januarij 1847 in deze zaak gewezen, en, ten principale regt doende, mede vernietigd het vonnis der Regtbank te Middelburg, van 8 April 1846; voorts den verweerder, de Minister van Oorlog, ontzegd zijne gedane vordering, en hem veroordeeld in al de kosten van het regtsgeding.

— Te Amsterdam wordt opgerigt eene Nederlandsche Maatschappij van onderlinge Verzekering op binnenlandsche vaart. Alle schepen, die tot vervoer van goederen of personen op binnenlandsche zeeën, meeren, rivieren en kanalen worden gebezigd, kunnen hier verzekerd worden tegen brand- en zeegevaar. Dusver was hier te lande geene doorloopende assurantie voor schepen, de binnenlandsche wateren bevarende, te erlangen.

— Naar men verneemt, is een beambte aan het postkantoor te Amsterdam gearresteerd, ter zake van het ontvreemden van eenen brief met geldswaarde.

— De Drentsche Courant meldt het volgende:

De groote brandnetel [*urtica dioika*] is door sommige schrijvers als voeder[illegible] was aanbevolen; wij sloegen daaraan dusver geen geloof, doch het volgend be[illegible]rigt van den heer *Enklaar*, redacteur van den *Vriend des Landmans*, doet dat lastig onkruid voorkomen als eene belangrijke plant voor den veehouder en voor[illegible] al voor den armen landbewoner »Dezen zomer zag ik bij den heer *van Brakell* op den Eng te Lienden, een geheelen stal van meer dan 30 stuks rundvee uitsluitend met brandnetelen voeden; zij vraten ze gretig, gaven er goed melk en leverden uitmuntende boter, waarvan ik mij door proeven overtuigd heb. Genoemde heer nam de proef van deze voedering met een weldadig oogmerk, namelijk om, zoo het vee dit voeder vreten wilde, arme lieden door het verzamelen daarvan aan broud te helpen. Eerst hadden de meeste dieren er tegen, daar echter enkele er van vraten, werd de proef sterk doorgezet, en zij kregen eenvoudig niets anders. Het gevolg was dat zij eindelijk toetasten, en in een paar dagen er zoo aan gewoon waren, dat zij er van vraten als van de beste klaver. In de laatste dagen van Mei, toen ik den heer *van Brakell* bezocht, had die voedering reeds ongeveer drie weken geduurd en werd nog [illegible]durig voortgezet. Eene menigte arme lieden met hunne kinderen verzamelden de brandnetels, die langs de wegen en heggen te vinden waren, en bragten in overloed aan tegen een vastgestelden prijs per zak van een bepaald [illegible]. Waar stalvoedering bestaat en brandnetels in het wild groeijen, verdient [illegible] maatregel alle mogelijke aanbeveling."

Rotterdam, den 22 December.

Door den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, is heden uit het vroeger gemeld twaalftal, geformeerd het volgend zestal van predikanten: DD. *E. Cats Wor* te Mijdrecht, *V. F. J. Boonacker* te Leersum, *H. A. G. Brumund* te Vlaardingen, *H. J. R. G. Theesing* te Zevenhuizen, *S. K. Thoden van Velzen* th. dr. te Leeuwarden en *J. P. Stricker* th. dr. te Dordrecht.

MENGELWERK.

KLOOSTER SIGERSWOLDE.

Sigerswolde of *Sijgerswolde*, was een voormalig klooster in deze provincie, in de Grietenij Tietjerksteradeel, en gelegen een half uur ongeveer ten Zuiden van Garijp.

Men vindt omtrent dit klooster het volgende aangeteekend. In de Hoeksche en Kabeljaauwsche tweespalt in Holland, hadden de laatstgenoemden de stad Hoorn, waar vele Hoeksgezinden woonden, stormenderhand ingenomen, en hielden er op eene gruwelijke wijze huis, zoodat vele Geestelijken, hun leven niet zeker zijnde, liever verkozen have en goed te verlaten, dan langer aan de genade en ongenade van die barbaren blootgesteld te zijn. Vijf Witte zusters, namen ook de vlugt, en kwamen, na veel omzwerven, in Friesland aan, om in andere kloosters kost en huisvesting te zoeken. Eindelijk, omstreeks 1485, te Garijp gekomen, oordeelden zij dat *Sigerswolde*, hetwelk vroeger een dorp geweest, maar thans zoodanig vervallen was, dat er geene huizen meer stonden, en van de kerk niets dan de muren overgebleven waren, eene geschikte plaats voor haar zoude zijn. Tegen de muren van de, van het dak beroofde kerk, bouwden zij een hutje van sparren en riet, om vooreerst voor koude en regen beschermd te zijn. Spoedig werd dit geval door het geheele gewest bekend, en onderscheidene milddadige lieden sloegen de handen ineen, om deze kloosterzusters, wier strenge, eenvoudige en zedige leefwijze hun behaagde, behulpzaam te zijn in het herstellen van de kerk en het opbouwen van eene geschikte woning.

Met algemeene toestemming van geheel Friesland en door de bevestiging van den Bisschop van Utrecht, werd het gesticht tot een Vrouwen-klooster van Reguliere Kanonikessen verheven, en was gedurende zijn aanwezen beroemd wegens de nederige godsdienstigheid der Nonnen.

Bijna honderd jaren zijn de Kloosterlingen in het rustig bezit van het gebouw gebleven, en hadden waarschijnlijk allengskens hunne bezittingen vermeerderd, door het aankoopen van landerijen, in den omtrek gelegen, zoo als het gebruik der Geestelijken van dien tijd medebragt.

Ook in andere oorden waren zij bezitters van vastigheden, doch deze hadden zij grootendeels bij testament van godvruchtige personen verkregen; als, onder anderen, in 1504, veertien mad maden, de Gherren genaamd, welke zij als een legaat ontvingen van Thijedze, dochter van Wopke, te Oudega, en de vrouw van zekeren Rinnert, die evenwel bedong, dat zij daarvan tot haar onderhoud jaarlijks zonde genieten acht Horensche postulaten (eene munt van dien tijd); en in 1532 nog veertien andere dergelijke mad, gelegen onder Suameer, bij den zoogenaamden Koekoeksboom van Sjouck van Camminga, zonder bezwaar.

Toen door de Hervorming de kloosters werden afgeschaft, waren de Zusters genoodzaakt het hare te verlaten, en elders een heenkomen te zoeken. Ofschoon eene ordonnantie van den Graaf van Merode, Stadhouder, van wege den Prins van Oranje, in Friesland, in 1583, de onbewoonde kloostergebouwen prijs gaf, en iedereen verlof bekwam die af te breken, en de materialen voor zich te behouden, waarop eene maand later zelfs een bevel aan alle geregtspersonen volgde, om het overgeblevene geheel af te breken, ten einde de vijand te beletten daarin te nestelen, en het hout en de steenen tot dijken en dammen te verbruiken, schijnt men, ten opzigte van dit gesticht, van deze vergunning geen gebruik gemaakt te hebben: mogelijk, om de afgelegenheid van steden en groote wegen; althans volgens overlevering stond het nog in 1632. Ter plaatse waar het gestaan had, ziet men thans weiland.

Nadat de Nonnen zich genoodzaakt zagen het klooster te verlaten, schijnen zij, die nog ouders of nabestaanden hadden, dezen te hebben opgezocht. Van eenige anderen, zoo als van den Prior of Opperste van het klooster, Wilhelmus Johannes, en van Marijke Wijnolts, de eerste toen vijf en zestig, de andere dertig jaren oud, is bekend, dat hun, bij besluit van de Staten van Friesland van 28 Mei 1595, toegestaan is een jaarlijksch pensioen van tachtig en dertig gulden, terwijl anderen uit de fondsen van het Ritske Boelema Gasthuis te Leeuwarden eene jaarlijksche toelaag van vijf goudgulden ontvingen; de laatste van deze aldus bedeelden is overleden in het jaar 1637.

HUNNEBEDDEN.

Wie zijn eigenaren van de Hunnebedden te Rolde? Ziet daar eene vraag, welke misschien voor het eerst na verloop van zoo vele eeuwen sedert het bestaan der Hunnebedden, aan de beslissing der regterlijke magt in onze provincie zal moeten worden onderworpen.

Wij zullen deze beslissing niet vooruitloopen en evenmin dit blad dienstbaar trachten te maken aan eene opgave en ontwikkeling van de verschillende regtsgronden, waarop de Markgenootschappen in het algemeen, en ook die van Rolde in het bijzonder, het eigendomsregt van deze op hunnen grond gelegene steenen verdedigen, ten gevolge waarvan dan ook, na en deswege met meerderheid van stemmen genomen Marke-besluit, de aankondiging van den openbaren verkoop derzelve heeft plaats gehad, die echter wegens de alsnog aanhangige onderhandelingen over eenen onderhandschen afstand derzelve, tot in de maand Januarij 1848 is uitgesteld.

Doch het is hoofdzakelijk tot teregtwijzing van den inzender en van de lezers van het onder de nieuwsberigten hier en daar voorkomende artikel, dat wij opmerken, dat in dat berigt minder juist wordt gemeld? »Dat het nimmer de »bedoeling van het meerendeel der marktgenooten van Rolde geweest is, die »Hunnebedden te verkoopen, en zij met de aankondiging van dien verkoop al»léén ten doel hadden de belangstelling in die oude gedenkteekenen op te wek»ken, die tot heden steeds blijven liggen zonder eigenaar, enz.''

Uit dat berigt toch moet men de gevolgtrekking maken dat de aangekondigde verkoop geen voortgang zal hebben, en zulks op grond, dat de Markgenooten geen eigendomsregt meer op die Hunnebedden zouden willen doen gelden.

Het tegendeel toch is waar, en ieder aanranding van hun regt te dien opzigte zal door hen voor den burgerlijken regter worden bestreden.

Geheel ongegrond echter is de barbaarsche veronderstelling en de vrees van sommige oudheidkundigen, dat het Marktgenootschap, hetwelk *dives agris sed pauper nummis* is, deze gedenkteekenen, na dezelve tegen eenen zoo hoog mogelijken prijs te hebben verkocht, zoude willen laten sloopen, daar wel uitdrukkelijk als eene eerste voorwaarde bij den bedoelden verkoop wordt bepaald, dat dezelve niet vernietigd noch de daartoe behoorende steenen beschadigd of vervoerd zullen mogen worden, welk laatste trouwens zonder dezelve te doen springen of te verbrijzelen onmogelijk moet geacht worden; en het is juist deze voorwaarde, welke derzelver aankoop van Regeringswege voor eene betrekkelijk geringe som zeer gemakkelijk maakt.

Wij achten het dus voor als nog onnoodig de vreemde argumenten te wederleggen, waarmede sommige regtsgeleerden het eigendomsregt van het Domein van den staat of van de provincie op dezelve trachten te verdedigen door de stelling, dat dezelve zouden zijn *res nullius*, volgens anderen *res sacræ*, of volgens enkelen *res jure belli acquisitae*.

Het scheen ons echter alleen noodzakelijk tegen de bedoeling, die men aan het Markgenootschap van Rolde ten opzigte van de aankondiging van dien verkoop toeschreef, bij dezen openlijk te protesteren, ten einde uit een stilzwijgen hunnerzijds bij het lezen van een zoodanig berigt geene verkeerde gevolgtrekkingen werden afgeleid.

Zoodat de plaatsing van het bovenstaande het Markgenootschap zal verpligten.

Assen, *Een gewaardeelde of Markgenoot van Rolde.*
5 December 1847.

(K. en L. Bode.)

SCHOUWBURG te LEEUWARDEN.

Ter gelegenheid van het Nieuwjaars-Feest, eene buitengewone Voorstelling, *buiten Abonnement*, op Zaturdag den 1 Januarij 1848: MENSCHENHAAT en BEROUW, Tooneelspel in vijf bedrijven. Na hetzelve: De BRUILOFT van KLORIS en ROOSJE, Blijspel met zang in een bedrijf. Waarin, in het karakter van Tomasvaer door den Directeur een Nieuwjaars-Wensch aan het geëerde Publiek zal worden voorgedragen.

Aanvang precies ten 6 ure.

Na bekomene goedkeuring van het Edel Achtbaar Bestuur der stad *Leeuwarden*, zal, op Woensdag den 29 dezer, de jaarlijksche WINTER COLLECTE, ten behoeve der Nederduitsche Hervormde Diakonie Armen, plaats hebben.

De helpende hand onzer Stadgenooten, heeft steeds bij elke gelegenheid getoond, wat zij voor de armen was, en nu het getal onzer hulpbehoevenden zorgwekkend toeneemt, vleijen Diakenen zich, door ruime giften, krachtdadig ondersteund te zullen worden, om daardoor in hunnen moeijelijken arbeid geschraagd te worden.

Leeuwarden, *Namens Diakenen der Nederd. Hervormde Gemeente,*
den 28 December 1847. D. MEINDERSMA, Wz., *President,*

*** Getrouwd te Batavia, den 27 October 1847:
JACOB KEIJZER,
Opzigter bij de Waterstaat en 's Lands gebouwen in Neêrlands-Indië, en
ADRIANA CAROLINA LISSOUR.

*** Getrouwd den 18 December 1847:
G. L. KUIPERS, *van Bergum*, en
H. L. WIJNIA, Wed. T. Dijkstra, *van Berlikum.*

MAKKUM, den 26 December 1847. Heden beviel van eenen Zoon S. IJ. GALAMA, Echtgenoote van I. J. VERWER.

*** Heden beviel van een' Zoon, de Hoog Welgeb. Vrouwe REPELAER van DRIEL, geboren van Zuijlen van Nijevelt.
Sneek, den 29 December 1847.

*** Tot bittere droefheid van mij, mijne Dochter en Behuwdzoon overleed heden alleronverwachtst ten gevolge eener plotseling opgekomene ongesteldheid mijn geliefde Echtgenoot, de EdelAchtb. Heer JETSE RODENHUIS, ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Burgemeester en Graanhandelaar ter dezer stede, in den ouderdom van bijna 60 jaren, waarvan ik 37 in eenen gelukkigen echt met hem mogt vereenigd zijn.
Harlingen, R. GRATAMA,
den 16 December 1847. Wed. J. Rodenhuis.

*** Ons Kind, ABE JACOBUS, geboren den 10 Mei ll., is heden morgen onverwacht overleden.
Zuidveen, gem. Steenwijkerwold, E. SCHOTANUS.
den 18 December 1847. J. POSTHUMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden avond omstreeks 6¼ ure, overleed tot onze en onzer Kinderen bittere droefheid, aan de gevolgen van Zenuw-Zinken-Koortsen van slechts 4 dagen, onze geliefde Dochter PETRONELLA, in den ouderdom van circa 33 jaren.
Leeuwarden, J. A. HENNEMAN.
den 20 December 1847. R. DROGE.

*** Heden morgen ten half zeven ure overleed, aan een langzaam verval van krachten, onze Vader en Behuwdvader, HENDRIK JANSZ. SMITH, in leven oud-Griffier bij het Vredegeregt, kanton Harlingen, in den ouderdom van ruim 81 jaren.
Harlingen, J. SMITH,
den 20 December 1847. *Mede namens mijne Broeders en Zuster.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden werd voor ons een zeer belangrijk deel der zigtbare schepping weggenomen, door het afsterven van onze waarde Grootmoeder, ÆEDSKE ÆEDSGES POSTEMA, Wed. Hendrik Jans Siccama, in den ouderdom van 89 jaren en ruim 8 maanden. — Zij stierf zoo als zij leefde, kalm en tevreden.
Oudwoude, E. Æ. SICCAMA.
den 21 December 1847. *Uit aller naam.*

*** Na eene korstondige borstziekte van slechts veertien dagen, overleed heden mijn geliefde Echtgenoot, JAN SOETER, in den leeftijd van ruim 50 jaren. — Diep treurende staar ik met zijne zes nagelatenen kinderen, waarvan drie uit een vorig huwelijk, het dierbaar overschot na. — Doch de Vader der liefde sterke ons in dit droevig en smartelijk verlies.
Leeuwarden, A. SOETER, geb. Simmer.
den 23 December 1847. *Mede namens de Behuwd-kinderen.*
Dienende deze zoowel tot algemeene als bijzondere kennisgeving.

*** Heden nacht ten één uur overleed, in den hoogen ouderdom van even 86 jaren, mijn zwager ULBE SIBRENS VISKER, in leven Onderwijzer der Jeugd, en meer dan 50 jaren Kerk- en algemeene Armvoogd van Wartena.
Wartena, den 25 December 1847. GERRIT W. FEENSTRA,
Mede uit naam mijner Kinderen.

*** Heden overleed ons innig geliefd jongste Kindje BENJAMIN MARIUS CONSTANT. Gedurende zestien maanden was hij de vreugde van ons leven.
's Gravenhage, De DOMPIERRE de CHAUFEPIÉ.
den 26 December 1847. C. de DOMPIERRE de CHAUFEPIÉ, — Nieuwold.
Eenige kennisgeving.

LEEUWARDEN, den 27 December 1847. Heden overleed alhier, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der Stervenden, in den ouderdom van ruim 79 jaren, de Hoog Welgeborene Vrouwe ANNA MARIA de HAAN, Douairière Hettema.

Opgave van den Prijs en de aanvoer van *BOTER*, den 24 December 1847, aan de Waag te Leeuwarden:

	PRIJS.	AANVOER.
BOTER,	ƒ 40,50.	341/4 174/8 83/16.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw:*
LEEUWARDEN, den 24 December 1847, ƒ 40,50.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 24 December 1847.

Nederland.			Gebl.	
Werk. Schuld 2½ pCt.	55	55½	55 3/16
Dito dito .. 3 »	67	67¼	67 3/16
Dito dito ... 4 »	85¼	85¾	85 7/16
Amort.-Synd. 3½ »			
Handel-Maats. 4½ »	163	163½	163⅜
O. I. Leening 4 »			
Belgie.			
bij Banc. Belg . 2½ pCt.			
Spanje.			
Leen. *Ard.* v. 85 £ 5 pCt.	15	15½	15¼
» » v. 510 £ 5 »	14½	15	14 13/16
Ditoonbep. Stuk. 5 »	14	14½	
» .... 3 »	30½	31	30¾
ditoBinnenl. à 6/m 3 »	25	25½	25⅛
Ardoin Coupon	11	11½	

Portugal.			Gebl.
Neg. te Londen 3 pCt.			
Dito dito..... 4 »	22	22¼	22⅛
Rusland.			
Ob. bij *H.* 1798/1816 5 pCt.	104¼	104½	104⅜
dito dito 1828/1829 5 »	103¾	104	103⅞
Dito bij dito.. 4 »	86¼	86¾	86⅝
Dito bij *Stiegl.* 4 »			
Amerika.			
Oblig ...... 6 pCt.			
Bank-Actien.			
Oostenrijk.			
Metaliek...... 5 pCt.			
W. B. bij *G. & Co.* 5 »	100	100½	100¼
Brazilie.			
Leening...... 5 pCt.	82¾	83¼	83

Pools. Lot. fl. 500, 141, 142, 141½; Braz. 1843 £ 100, 80¾, 81¼, 81; Grenada 18½, 19¾; Equador 2, ¼, 3/16; Peru 16, ½, ¼; dito Coup. 1 9/16, ⅝; Mexico 15½, ¾. ⅝.

Binnenlandsche fondsen zijn iets flaauwer geweest; Handelmaatschappij mede een weinig lager.

Spaansche fondsen, aanvankelijk iets flaauwer, blijven als gisteren; Portugal prijshoudend; Peru iets williger; de overige buitenlandsche zonder verschil.

De lagere koers der Fransche fondsen van Parijs heeft eenigzins ongunstig op de stemming der markt gewerkt.

De ALGEMEENE ARMVOOGDEN te *Kollum* verzoeken hunne ambtgenooten, om in geen geval eenigen onderstand te verleenen aan PIETER MARTENS HOEKSTRA, die sedert eenigen tijd rondzwerft; zullende geene restitutie, hoe ook genaamd, door hen worden verleend.

Kollum, den 26 December 1847. OEDS RADEMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad FRANEKER, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat van de Negotiatie groot *f* 25,000, voor de Trekvaartslatting, ten laste dier Stad, is uitgeloot eene Actie met no. 13, welke tegen intrekking der daarvoor afgegevene Schuldbekentenis met de daarop nog te verschijnen Coupons, van af den 2 Januarij 1848, ontvangbaar is ten Kantore van den Gemeente-Ontvanger aldaar. — Wordende tevens, de houder van de Coupon der actie no. 6, van de Negotiatie groot *f* 10,000, verschenen 1° Januarij 1847, verzocht dezelve tegen ontvang der som aan gemeld Kantoor te bezorgen.

Franeker, den 21 December 1847.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. BANGA.
Ter ordonnantie van dezelven,
F. H. BURGHGRAEF.

De Notaris A. R. van VOORST, te Gorredijk, zal, ten verzoeke van HEEREN COMPAGNONS der OPSTERLANDSCHE en OOST-STELLINGWERFSCHE VAARTEN en VEENEN, publiek, tegen voldoende borgstelling, verhuren, op Woensdag den 29 December 1847, 's voormiddags ten 11 ure, ten huize van den Logementhouder *F. van der Wal* te Gorredijk:

De OPKOMSTEN van de *TOLLEN* der *SLUIS* en *BRUG* te Gorredijk, en zulks voor den tijd van vier jaren, in te gaan den 12 Mei 1848.

De Voorwaarden van Verhuring zijn te vernemen ten Kantore van den voornoemden Notaris.

De Notarissen K. J. van der VEEN, te Dragten, en J. S. BOKMA, te Akkrum, zullen, door het ministerie van den eerstgenoemden, op Woensdag den 29 December 1847, des namiddags ten 5 ure, in de Herberg het Graauwe Paard te Dragten, bij finale toewijzing presenteren te verkoopen:

De VASTIGHEDEN eigen aan de Weduwe en Erven van *Pope Sjoerds van den Berg*, staande en gelegen te Dragten, Boornbergum, Beets en Lippenhuizen; in 8 perceelen, bij Billetten omschreven.

Verkooping van Vastigheden.

De Notaris E. T. KUIPER, te Bolsward, zal, op bekomene autorisatie van de Arrondissements-Regtbank te Sneek, op Donderdag den 30 December 1847, des namiddags ten 3 ure, in den Wijnberg te Bolsward, finaal, presenteren te verkoopen:

Eene rijkelijk vruchtdragende ZATHE en LANDEN, *de Tempel* genaamd, met wel onderhoudene STELPHUIZING en SCHUUR, HIEMING, HORNLEGER en WATERMOLEN c. a., in de Sandfirder Rijp onder Sandfirden, groot met inbegrip van een stuk Land op Bohemen onder Hieslum, volgens kadastrale meting 19 bunder 79 roede en 56 el, alle Greidlanden, zeer gerijfelijk bij de Huizing gelegen, in het middel der Grondlasten aangeslagen naar een inkomen van *f* 467,81, belast met 4 Fl. 25 St. 10 Penn. Dijkschatting en met *f* 1,50 jaarlijksche Rente aan de Kerk te Sandfirden, voorts bezwaard met vijf en bevoorregt met tien Gulden jaarlijksch Maalgeld; thans door *Taeke F. Bruinsma* en *Vrouw* als mede-eigenaren bewoond en aan hen verhuurd voor *f* 600 in het jaar, onder korting van Grond- en Dijkslasten; op St Petri en Mei 1850 vrij te aanvaarden; waarop geboden is per 36¾ roede *f* 237,25, over het geheel *f* 12,781,85.

DEZELFDE NOTARIS, zal, op Vrijdag den 31 December 1847, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *C. Zandstra*, te Parraga, finaal, verkoopen: Eene voortreffelijke HUIZING, zeer voordeelig aan de Trekvaart in den dorpe Parraga staande, met ruime ERVE, BLEEKVELD en verdere annexen; laatst door wijlen Mejufvrouw de Wed. *van der Zee* bewoond geweest; 14 dagen na de finale toewijzing vrij te aanvaarden; waarop geboden is *f* 1500.

Verkoop van den Wijnhandel
der firma G. PETTINGA en ZOON te Harlingen enz.

De Notaris GOSLINGS, zal, door het Ministerie van den Heer Mr. HANEKUIJK, Notaris te Harlingen, aldaar in het Heeren Logement, op Donderdag den 30 December 1847, des namiddags ten 3 ure, finaal verkoopen:

1. Een uitmuntend uitgestrekt WIJNPAKHUIS, met bijzonder gunstig ingerigten WIJNKELDER, staande onder één dak aan den zuidkant van de Noorderhaven te Harlingen, wijk C, nos. 136, 134 en 135, Kadaster sectie A, nos. 606 en 607; ZONDER DAT DE KOOPER VERPLIGT IS LOSSE GOEDEREN OF WIJNEN OVER TE NEMEN. — De aanvaarding is nu gesteld op 1 Februarij 1848 en van de Graanzolders 1 Mei 1848; hierop is geboden de zeer geringe som van *f* 2200.
2. Eene HEEREN HUIZINGE c. a., aan den Zuidkant van de Voorstraat te Harlingen, wijk E, no. 62, Kadaster sectie A, no. 1107; te aanvaarden den 12 Mei 1848; waarop geboden is de geringe som van *f* 1807.

VOORLOOPIG BERIGT. — Op nader te bepalen tijd en plaats, zal weldra, in het openbaar worden verkocht: 1°. De ZATHE en LANDEN te Ferwoude, bij de Wed. *W. G. van der Beek*, in gebruik. 2°. De ZATHE en LANDEN op Scharneburen onder Ferwoude, bij *Johannes Landman*, in huur. 3°. 1 bunder 10 roede 22 el GREIDLAND, onder Workum, bij *S. J. Hangsma* gebruikt. 4°. Eenen TUIN te Workum, bij *J. de Boer* in huur. 5°. De HELFT van 2 perceelen GREIDLAND onder Oppenhuizen, bij *Pieter L. Zondervan* wordende gebruikt. — Zijnde opzigtelijk een en ander nadere informatien te verkrijgen ten Kantore van den Heer I. J. VERWER, te Makkum.

TE HUUR,
OM OP DEN 12 MEI 1848 VRIJ TE AANVAARDEN:

Eene deftige BURGER HUIZINGE, voorzien van: eene Voor- en Achterkamer, eene Keuken, Regenwatersbak, Pomp, Bleek en verdere annexen, waarin vroeger eene Winkelaffaire met het beste succes is gedreven, staande en gelegen op het aangenaamst aan de publieke Straat in den dorpe Heeg; en aldaar te bevragen bij de Wed. en Erven KLAAS K. de JONG.

UIT DE HAND TE HUUR: Eene KOOPMANS-HUIZINGE c. a., op de breedzijde der Nieuwestad te Leeuwarden, letter E, no. 20, in huur bij Mej. *Eerstman*, aldaar te bevragen en op den 12 Mei 1848 te aanvaarden.

TE HUUR:

Eene zoo goed als nieuwe BAKKERIJ, met daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN, staande op een der beste standen van Makkum; te aanvaarden den 12 Mei 1848. Condities in persoon of met franco brieven te vernemen bij M. KINGMA Hz., te Makkum.

Onderlinge Brandwaarborg-Maatschappij
VAN WOUDSEND.

Aan belanghebbenden, en verdere Ingezetenen der stad Leeuwarden, wordt hiermede kennis gegeven, dat tot CORRESPONDENTEN voor de Hoofdstad c. a. zijn benoemd: de Heeren Mr. S. W. TROMP, *Procureur*, J. P. ROMEIN, *Houthandelaar*.

Namens de Directie,
A. H. TROMP, *Directeur-Boekhouder.*

De DIRECTIE der *HARDRIJDERIJ*, welke bepaald was op Woensdag den 29 December e. k., ziet zich genoodzaakt, uit hoofde den geringen bijval, welke behoudens eenige uitzonderingen, de Lijst ter Inteekening, aan de Ingezetenen van Leeuwarden aangeboden, heeft mogen ondervinden, bij deze bekend te maken, DAT GENOEMDE HARDRIJDERIJ GEEN VOORTGANG ZAL HEBBEN.

Namens de Directie,
J. BIERUMA OOSTING.

Hardrijderij op Schaatsen.

Met vereischt consent, gedenkt J. R. v. d. PLAATS, Kastelein in het Nieuwe Tolhuis onder Goënga, op Woensdag den 29 December e. k., des namiddags ten twee ure precies, door *ongehuwde* Manspersonen, te laten Verhardrijden: *Eene extra fraaije ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS*, tot Prijs, en eenen *DITO PIJPUITHALER*, tot Premie. Zijnde de inschrijving en loting des namiddags ten één ure bepaald.

Hardrijderij op Schaatsen.

De Kasteleins te Wijns noodigen die dertien personen uit, welke in den vorigen winter uit een honderdtal nog geregtigd zijn gebleven tot mededinging naar de uitgeloofde Prijzen, op Donderdag den 30 dezer maand, des namiddags precies ten 1 ure, om aldaan, zoo weêr en ijs zulks toelaten, aan de winnaars de Prijs en Premie te doen toekomen.

Harddraverij met Paard en Slede,

op Donderdag den 30 December 1847, des namiddags ten twee ure, op de gewone Harddraversbaan in het Zaailand te Leeuwarden, om een nader te bepalen Prijs; alle Paarden zullen worden toegelaten, mits geen Stads Prijs of Premie gewonnen hebbende en tot genoegen van Heeren Keurmeesters zijnde, de aangifte der paarden van 11 tot 12 ure bij

C. H. WILKESHUIS.

VOORLOOPIG BERIGT.
Hardrijderij op Schaatsen te Dockum,

door Manspersonen, zoo ijs en weder dit toelaten, op MAANDAG den 3 Januarij 1848.

PRIJS *f* 180, PREMIE *f* 30.

MUZIJK-MAGAZIJN
EN
PIANO-FORTE-FABRIJK
van JACOB ECK en LEFEBVRE,

Leveranciers van H. K. H. de Prinses van Oranje, enz., enz. te *AMSTERDAM*, No. 483, Singel, over de Doelen.

Abonnement gratis.
OP DE
MUZIJK-BIBLIOTHEEK
bevattende **15,000** Nummers.

Voorwaarden van het Abonnement,

EERSTE KLASSE.
f 25,— in het jaar.
TWEEDE KLASSE.

In het jaar..... *f* 16,—	Voor 3 maanden *f* 5,—
Voor 6 maanden - 9,—	» 1 » - 2,—

De inteekenaars kunnen 4 tot 12 Nummers, naar evenredigheid des afstands, ter leen ontvangen, en, des verkiezende, dagelijks tegen andere ruilen.

Ieder Inteekenaar op een jaar of 6 maanden kan, voor het GEHEELE BEDRAG van zijn Abonnement, *MUZIJKSTUKKEN*, tot Catalogusprijs in ons Magazijn als *Premie* uitzoeken.

Onder de Geabonneerden van de 1ste Klasse zal bovendien nog eene opstaande PIANO van Mahoniehout, ter waarde van *f* 750,—, als *ExtraPremie* worden verloot, die de Winner in ons Magazijn kan uitzoeken.

Zoodat het Abonnement niets kost.

NB. NB. Men kan zich dagelijks abonneren bij alle Heeren POST-DIRECTEUREN door het geheele Rijk; bij wien ook Prospectussen *gratis* te bekomen zijn.

Prijs der *Catalogussen* van de *Bibliotheek*, 50 Cts.

Ons Magazijn is voortdurend voorzien van Oude en Nieuwe Muzijk en van eene rijke keus van Instrumenten.

CONCERT-VLEUGELS	(differente houtsoorten)	*f* 1000	à 1500
OPSTAANDE PIANINO'S	d°.	d°. - 450	à 800
VIERKANTE PIANO'S	d°.	d°. - 300	à 600

Voor deugdzaamheid en bewerking wordt door ons voor jaren ingestaan.

OUDE PIANO'S worden in *ruiling* aangenomen.

NB. *Bij de betalingen wordt alle mogelijke faciliteit toegestaan.*

*** GEEN BETER GESCHENK
VOOR VERLOOFDEN EN ALLE MEISJES UIT DEN BESCHAAFDEN STAND, DAN:

HET SCHOONSTE DOEL DER VROUW,

Naar de TWEEDE Hoogduitsche uitgaaf van *MARIE VON THURNBERG*.

In kl. 8° en carton *f* 1,30.

Men zie de algemeen zeer gunstige beoordeelingen van dit Werkje in onze Vaderlandsche Tijdschriften, waaronder de Recensent, die in zijn No. 11 van dit jaar o. a. nog zegt:

. . . . Het Boekje handelt over de pligten van het jonge Meisje, de Jonkvrouw en de Gade, inzonderheid ten aanzien van het gezellig en meer vertrouwelijk verkeer, en bevat wenken, raadgevingen en voorschriften ter bestuuring in onderscheidene toestanden, waarin de Vrouw kan geplaatst worden. Wij hebben bewonderd den diepen blik, welken de Schrijfster slaat in het Vrouwelijk gemoed, hare kennis van de neigingen en togten, die het in beweging brengen, enz. enz.

. . . . Wij zijn het volkomen met de Vertaalster eens, dat dit werkje alle aanprijzing verdient, zoo om de echt Godsdienstige grondbeginselen, die daarin geleerd worden, als om den schat van Wereld- en Menschenkennis, daarin besloten.

Ziet het licht bij *VAN DRUTEN* en *BLEEKER*, te *Sneek*, door wie mede is uitgegeven en *alom* verzonden.

J. E. EWALD,
CHRISTELIJK ZONDAGSBOEK.
NAAR HET HOOGDUITSCH DOOR
B. VERWEY.

Tweede verbeterde uitgaaf in gr. 8°. . . . . *f* 2,00.

De namen van *EWALD* en *VERWEY* maken alle aanprijzing van dit Boek zeker overbodig. De Eerste Druk, die geheel is uitverkocht, kostte *f* 4,50.

LEVEN EN BEDRIJF VAN EENIGE BEROEMDE
STAATSMANNEN
UIT ONZEN TIJD.

Naar het Fransch van *CAPEFIGUE*. 1 Deel gr. 8°. . . . . . . *f* 2,80.

Eene schets van de beweegredenen der handelingen van Mannen, als: *METTERNICH, TALLEYRAND, POZZO DI BORGO, CASTLEREAGH* en *HARDENBERG*, die zulk eenen gewigtigen invloed op onzen tijd hebben uitgeoefend, zal zeker velen hoogst welkom zijn.

St. EVREMONT,
EEN ROMAN, UITGEGEVEN DOOR *LUDWIG TIECK*.

Naar de Tweede Hoogduitsche uitgaaf, Drie Deelen in gr. 8°., met gegrav. Titels en Vignetten . . . . *f* [illegible]

Een ieder, die den naam van *TIECK* kent, heeft waarborg genoeg hier iets goeds te zullen ontvangen.

Verder debiteren zij met goed succes:

E. F. CARLEN, PAUL WERNING. In gr. 8°., met gegrav. Titel en Vignet. . . . . *f* [illegible]

J. DORNAU, DE DONKERE ROZEN. Geschiedk. Roman uit den tijd der Fransche Staats-Omwenteling, 2 Deelen in gr. 8°., met gegrav. Titels en Vignetten . . . . *f* 7,60.

RAADGEVINGEN VOOR VROUWEN EN MOEDERS, van *CHARLOTTE EUBLACK*, Koninkl. Saksische Hof-Vroedvrouw. Naar het Hoogduitsch, door *J. D. SCHEPERS*, Med. et Art. Obst. Doctor. 128 pag. in kl. 8°. . *f* 0,90.

Men leze de zeer gunstige recentien over de laatste Werken in onze Vaderlandsche Tijdschriften.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.